

ružinovské

ECHO

9/2008

ročník 2008

mesačník mestskej časti Ružinov

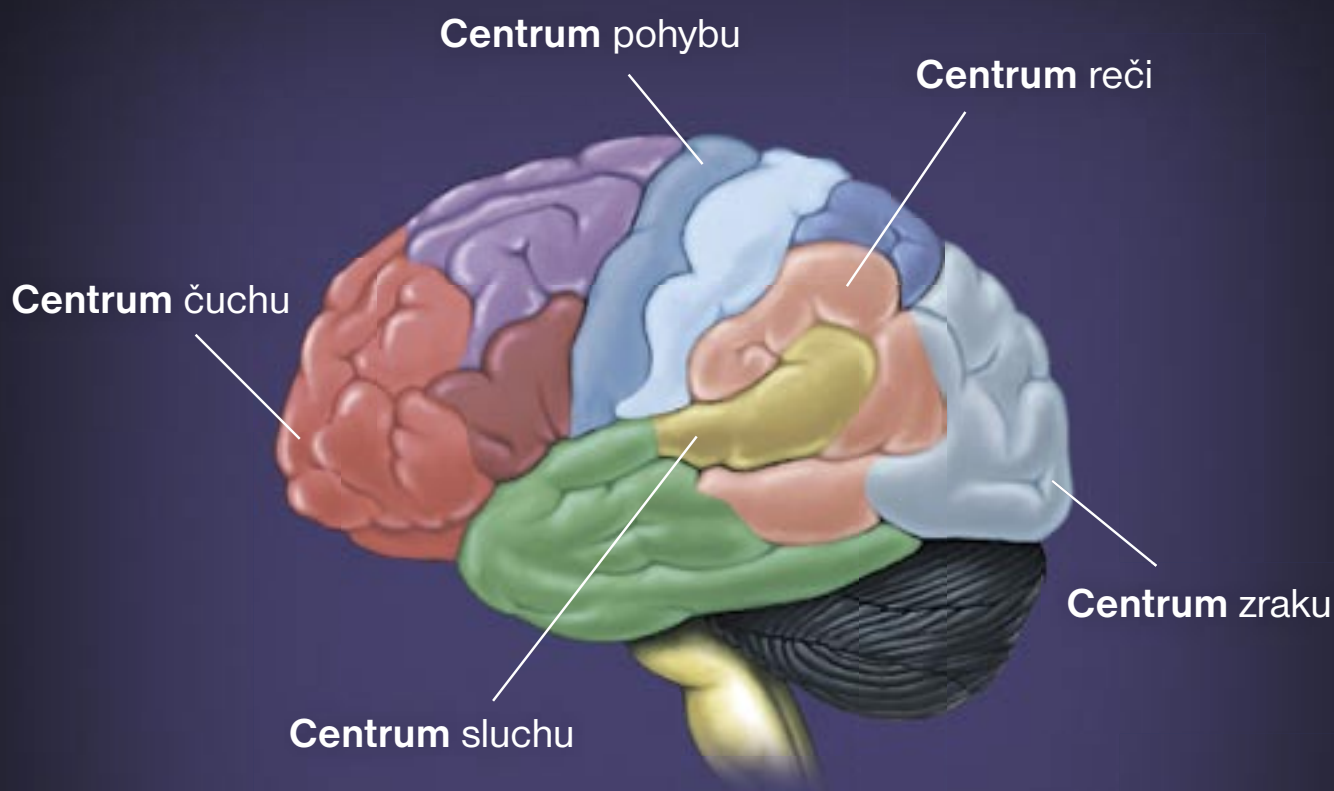

**Slovenskí olympionici
v ružinovských rovnôšatách**

čítajte na 14. strane

Personal Service

Centrum investovania^{TB} nájdete len v Auparku.

Investujte rozumne a poraďte sa
s investičnými špecialistami v jedinej
pobočke **Centra investovania^{TB}**
na Slovensku.

Aupark | prízemie za fontánou
každý deň od 9.00 do 21.00

Member of Raiffeisen International

**CENTRUM
INVESTOVANIA**
T A T R A B A N K A

02/6866 1000 > 02/5919 1000 > 0903 903 902 > 0906 011 000 > 0850 111 100 | dialog@tatrabanka.sk | www.tatrabanka.sk
02/6241 1859 | www.centruminvestovania.sk | info@centruminvestovania.sk

NA MARGO

Tak. A opäť po pomalšom lete naskakujeme do starých kolaj. Aj keď určite nie je všetko po starom. Možno máte novú prácu, vaše dieťa či vnúča prvýkrát prekročilo prah školy, možno ste sa rozhodli viac starať o svoje zdravie. Ani Ružinov počas letných prázdnin až tak úplne nespál a rozhodne nie Ružinovčania, ktorých trápí, že vedľa ich domu chcú postaviť ďalší a ešte k tomu na úkor stromov, na ktoré si za tie roky zvykli. Ružinovčania ani v lete nezostali chladnými a na pôde miestneho úradu debatovali o budúcnosti svojho bydliska. Ružinovčania si prišli aj so starostom a investorom vydiskutovať, že nie je dôvod postaviť na Trávníkoch 31-podlažný dom. Mnohí občania už pochopili, že nestačí len tvrdiť, že stavať netreba, ale pripraviť si treba fundované argumenty. Obyvatelia študujú stavebný zákon, rôzne vyhlášky a hľadajú cestu, ako zabrániť stavbe.

Kto rozhodne v lete nezaháľal, boli riaditeľky a učiteľky materských škôl na Západnej a Stálicovej ulici. Obetovali dovolenku a namiesto toho trávili čas s majstrami, ktorí premieňali niektoré priestory na nové triedy, aby sa do škôlok dostalo viac detí. Dámy prevzali funkciu stavebného dozoru, vozili materiál a neúprosným okom dohliadali na to, aby dlaždička s motýlikom bola na svojom mieste. Občas si museli hrýzť do jazyka, aby ich tak povediac neroztrhlo od zlosti. Musíte uznať, že dlaždičky sa na dlaždičky nelepia. Ale už je všetko hotové a dokončiť zopár detailov je už len „malinou“. Výsledok si môžu obzrieť rodičia a približne 80 detí, ktoré pôvodne nemohli prijať pre nedostatočnú kapacitu škôlok.

Do trocha iného šatu sa postupne oblieka aj Ružinovské ECHO, ktoré má nové grafické prvky i rubriky. Vždy si prečítate o problémoch výstavby, nájdete rady pre spotrebiteľov, ktorým sme všetci a oddýchnuť si môžete aj pri krízovke.

Želám úspešný štart do všetkého, čo prináša september a nezabudnite, že ten kolotoč musí mať niekde určité aj nižšiu rýchlosť.

Miroslava Štrosová
editorka Ružinovského ECHA

Na úrade vybavíte rýchlejšie

RUŽINOV - Od 2. septembra majú občania na miestnom úrade k dispozícii nové pracovisko prvého kontaktu. Nachádza sa vo vstupnom vestibule úradu. Obyvatelia tu získajú informácie, formuláre, vybavujú rôzne žiadosti. Výhodou pracoviska je, že je otvorené každý pracovný deň od 8:00 hodiny aj mimo úradných hodín miestneho úradu.

Žiadosti o dotácie do konca októbra

RUŽINOV - Fyzické a právnické osoby so sídlom v Ružinove sa môžu do konca októbra uchádzať o finančné dotácie z rozpočtu mestskej časti Ružinov. Dotácie sa poskytujú na podporu všeobecne prospešných služieb. Ide o poskytovanie zdravotnej, sociálnej či humanitárnej starostlivosti, vzdelávanie, výchovu a rozvoj telesnej kultúry, ochranu životného prostredia a zdravia obyvateľstva, rozvoj duchovných a kultúrnych hodnôt, podporu regionálneho rozvoja a zamestnanosti, rozvoj vedy aj informačných služieb, či zabezpečovanie bývania, správy údržby a obnovy bytového fondu. Dotácie sa pritom nevzťahujú na úhradu miezd.

„Treba si podať písomnú žiadosť, napísať o aký projekt ide, koľko peňazí žiadajú od mestskej časti a z akých zdrojov pochádzajú ostatné finančné prostriedky na realizáciu konkrétneho zámeru“ hovorí prednostka miestneho úradu v Ružinove Ingrid Ožvoldová. Výška poskytnutej dotácie pritom nie je limitovaná, samozrejme, závisí od možností rozpočtu. Žiadateľ nesmie mať voči mestskej časti, daňovému úradu či Sociálnej poisťovni záden dlh.

Škôlky sa rozširovali

OSTREDKY - V materských školách na Západnej a Stálicovej ulici na Ostredkoch v lete prebiehali intenzívne stavebné práce. Rekonštrukciou niektorých priestorov a pavilónov, ktoré sa pôvodne využívali na iný účel, vznikli v oboch škôlkach spolu štyri nové triedy. Od septembra tak mohli prijať takmer 80 detí, ktoré pôvodne patrili medzi deti neprijaté. V škôlke na Haburskej 6 sa podarilo vyprázdiť aj pôvodne domovnícky byt. Jeho nájomníci dostali od mestskej časti Ružinov byt náhradný a prázdne priestory čoskoro čaká rekonštrukcia. Pribudne tu ďalšia trieda.

Minister školstva v Ružinove

TRÁVNÍKY - Deti základných a stredných škôl sa 2. septembra vrátili po letných prázdninách naspäť do lavíc. Školský rok na ZŠ Nevädzová v Ružinove otvoril minister školstva Ján Mikolaj spoločne so starostom Slavomírom Drozdom. Pre školy bude tento školský rok prelomový, keďže začína platiť reforma, ktorá ponecháva vo väčšej miere tvorbu obsahu vzdelávania na samotných školách. Do deviatich základných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti mestskej časti Ružinov nastúpilo okolo 440 prvákov, čo je približne o stovku menej ako v minulom roku.

Škola vymenila riaditeľa

RUŽOVÁ DOLINA - Nový školský rok začali na ZŠ Ružová dolina s novou riaditeľkou. Stala sa ňou PaedDr. Jana Hodulová. Zároveň tu zostáva učiť žiakov prvého stupňa. Pred tým, ako sa stala riaditeľkou, pôsobila ako predsedníčka rady školy. Doterajší riaditeľ Jozef Grueber odišiel na vlastnú žiadosť do dôchodku.

OBSAH

Obsah/Aktuality..... 3

Aktuality 4

Téma mesiaca 5

V Ružinove sa (ne)stavia..... 6

Retro stúpa nahor

Obyvatelia sa obrátili na ružinovskú samosprávu, aby im pomohla a nepovolila takú vysokú stavbu. Sedemnást podlaží sú ešte ochotní akceptovať, 31 je už však pre nich príliš „silná káva“.

Spotrebiteľská poradňa 7

Euro 8

Radíme 9

Rozhovor 10

Fotoreportáž 11

Siláci na Štrkovci prešli všetkými disciplínami: zdvíhanie klady, ťahanie automobilu, prevracanie pneumatiky, priťahovanie kamióna, farmárska chôdza, mŕtvy ťah, Conanovo koleso a „záverečnou“ bolo dvíhanie gúľ.

Krížovka 12

Televízia Ružinov 13

Uniformy našich olympionikov šli v Ružinove 14

Futbalovému klubu BCT sa sťahovať nechce 15

Gumonka nekončí úplne legálne

NIVY - Predĺžený víkend pred začiatkom školského roka sa začal búraním bývalej lisovne bakelitu v areáli niekdajšej fabriky Gumon na Košickej

ulici. Konanie o vyhlásení tohto objektu za kultúrnu pamiatku pritom ešte nie je uzavreté. Voči vyhláseniu objektu za pamiatku sa jeden z investo-

rov, ktorý tu chce stavať, odvolal. „Minister akceptoval stanovisko rozkladovej komisie, aby bolo pôvodné rozhodnutie prvostupňového orgánu opätovne preskúmané,“ tak znie stanovisko ministerstva kultúry. Jeho hovorca Jozef Bednár zároveň dodal: „Budova lisovne je naďalej chránená, správne konanie ešte ukončené nebolo.“ Závažným problémom celého objektu je kontaminácia budov a pôdy v areáli Gumonky. V zemi sa nachádzajú zvyšky ropy po zbombardovanej rafinérii Apollo. „Ružinovský stavebný úrad vydal povolenie na búranie len piatich budov, nie budovy lisovne,“ hovorí starosta Ružinova Slavomír Drozd. Investorovi môže stavebný úrad za nezákonný postup pri búraní uložiť maximálne pokutu do výšky dvoch miliónov korún, čo pre takéto firmy nie je finančne náročné.

(red)

PÝTAME SA

Letné prázdniny sa skončili a s nimi aj čas „leňošenia“. Ružinovským politikom sme položili anketovú otázku: Ako ste trávili dovolenkové obdobie, viac ste pracovali alebo oddychovali?

Slavomír Drozd,
starosta Ružinova (Smer-SD)

Začiatkom júla som bol pozrieť ružinovské deti v tábore v Umagu a stretol som sa aj s predstaviteľmi nášho priateľského mesta Umag. Boli sme v maďarskej Tapolci hrať futbal, koncom augusta som bol na rodinnej dovolenke v Tučepi. Toto leto som viac pracoval ako oddychoval. Prvého septembra o pol deviatej večer som prišiel do Bratislavy, hneď druhého som otváral školský rok na základnej škole Nevädzová spolu s ministrom školstva. Najväčším problémom je pre mňa znovu sa obliecť do obleku, dať si kravatu.

Valentín Mikuš,
poslanec MZ MČ Ružinov
(Občianske kluby)

Mne sa v apríli narodila dcéra, takže celé leto som strávil s malým bábätkom. Dá sa povedať, že som viac oddychoval ako pracoval, ale neviem, či sa oddych s bábätkom dá úplne kvalifikovať ako oddych. A naskočiť po lete do pracovného vlaku? Na to som zvyknutý.

Darina Franková,
poslančka MZ MČ Ružinov
(ĽS-HZDS)

Bola som na dovolenke v Tunise, takže na 12 dní som vypadla z pracovného kolobehu a veľmi dobre som si oddýchl. Bolo tam super. Ale viac som pracovala ako oddychovala, keďže leto je dlhšie ako moja 12-dňová dovolenka. Do rozbehnutého vlaku som musela naskočiť skôr, ako som sa stihla spamätať, že som doma z dovolenky.

Peter Turlik,
poslanec MZ MČ Ružinov (KDH)

Ja mám veľmi rád leto, a ako to už býva, dobré ho veľa nebýva, ani som sa nespamätal a leto je preč. Prežil som ho spolu s rodinou a priateľmi a chatách po Slovensku, troška pri mori. Čaká nás náročná jeseň v poslaneckých laviciach, hlavne čo sa týka obstarávania územnoplánovacej dokumentácie, prípravy rozpočtu a mnoho ďalšieho. Takže dosť bolo leňošenia a do práce! To prajem sebe aj všetkým mojim kolegom.

Garážnici budú odškodnení

NIVY - Majitelia garáží na Budovateľskej ulici sa dohodli s investorom HB Reavis Group, budujúcim v ich susedstve ďalšiu časť polyfunkčného centra CBC, na náhrade škôd. Tie im pri „zapažení“ 14 metrov hlboké jamy spôsobil na strechách, atikách a stenách ich garáží. K oficiálnej dohode medzi majiteľmi garáží a spoločnosťou HB Reavis Group došlo 13. augusta na pôde ružinovského miestneho úradu.

Stretnutie zorganizoval starosta Ružinova Slavomír Drozd. „Investor uznal podiel svojej viny na poškodení garáží. Chcel som, aby boli ružinovskí garážnici odškodnení. Podarilo sa to,“ vysvetlil pre Ružinovské ECHO starosta Drozd. Hovorca spoločnosti HB Reavis Group Roman Karabelli sa vyjadril, že všetky škody, ktoré ľuďom spôsobili, nahradia. „Sme spokojní. Niekoľkí z nás už investorovi ukázali poškodenia na garážach. Investor deklaroval, že

ich opraví všetky,“ dodal predstaviteľ majiteľov garáží Eduard Javorský. „Zaviazali sme sa opraviť na vlastné náklady všetky poškodené garáže s tým, že majitelia nebudú musieť dokazovať, či sme všetky škody spôsobili skutočne našou stavebnou aktivitou,“ povedal Karabelli. K vzájomnej dohode prispela mestská časť Ružinov aj tým, že z evidencie získala mená majiteľov poškodených 35 garáží. Oslovila ich listom s textom dohody. Rekonštrukcia môže byť ukončená do októbra tohto roku.

(red)

Protesty proti výstavbe na Smolníckej

ŠTRKOVEC - Obyvatelia Štrkovca sú znepokojení plánovanou výstavbou na trávniku Smolníckej ulici. Sedempodlažný bytový dom, ktorý by mal vyrásť medzi štvorposchodovými domami, chce postaviť spoločnosť Polnoprofit. Už vyše 670 občanov spísalo petíciu proti povoleniu tejto stavby a obrátili sa na starostu Ružinova. Prekvapilo ich aj to, že o stavebnom zámere sa dozvedeli v auguste až na verejnom prerokovaní urbanistickej štúdie Štrkovecké jazero. Obyvatelia nechcú prísť o zeleň, boja sa zníženia svetelnosti svojich bytov a zhoršených podmienok na parkovanie i zahustenia dopravy na sídlisku. „Radi by sme využili všetky právne prostriedky, ktoré nám zákon dáva, k presadeniu svojich práv. Predpokladom je však dostatok informácií,“ píše sa v texte petície. Členka petičného výboru Alena Dodoková z Komárnickej ulice hovorí, že mestská časť Ružinov oznámenia o podobných konaniach nezverejňuje ani na svojich webových stránkach. „Dozvedieť sa o plánovanej výstavbe a sformulovať svoje pripomienky v náležitej forme je pre bežného zamestnaného človeka takmer nemožné,“ dodala Alena Dodoková. Občania sa listom obrátili na starostu Ružinova Slavomíra Drozda a požiadali ho o prijatie. Voči územnému rozhodnutiu, ktoré vydal stavebný

úrad v Ružinove, sa odvolalo hlavné mesto. Námietky bude posudzovať nadriadený Krajský stavebný úrad v Bratislave. „Investorovi na Smolníckej ulici predal magistrát pozemok. Rovnako vydal k stavbe súhlasné záväzné stanovisko. Žiadateľ získal podporné stanoviská od všetkých dotknutých inštitúcií. Stavebný úrad v Ružinove musel za takýchto okolností konať. Ak so stavbami vyjadríme súhlas, tak za podmienky vyvolaných investícií do daných lokalít vo výške niekoľko desiatok miliónov korún. Zatiaľ rozhodnuté nie je,“ vyjadril sa starosta Ružinova Slavomír Drozd.

Na čoraz silnejší tlak verejnosti, aby Ružinov na svojej internetovej stránke zverejňoval jednotlivé stavebné zámery, už miestny úrad reaguje. „Naše IT oddelenie komunikuje so stavebným úradom o uverejňovaní ich rozhodnutí. Kľúč sme stanovili tak, že uverejňovať sa budú územné a stavebné rozhodnutia informatívnym oznamom, v ktorom budú uvedené základné informácie - investor, zámer, forma konania, dátumy, miesto a podobne. Pôjde, samozrejme, o stavby väčšieho rozsahu, nie rekonštrukcie bytov, garáží a rodinných domov. Je to už len otázka dní,“ povedal starostov hovorca Maroš Smolec.

Text a foto: M. Štrosová

Na pozemku na Smolníckej ulici občania nechcú bytový dom

Stavať čo najmenej

Verejné prerokovanie urbanistických štúdií

Od polovice júla až do začiatku septembra sa verejnosť mohla vyjadriť k dvom urbanistickým štúdiám, ktoré obstarala mestská časť Ružinov. Ide o urbanistické štúdie Štrkovecké jazero a Ružinovská ulica-východ.

Obe urbanistické štúdie (Ružinovské ECHO 7-8/2008) prešli prerokovaním s verejnosťou. V polovici augusta sa v zasadačke ružinovského miestneho úradu stretli občania, aby o štúdiách diskutovali a vzniesli svoje pripomienky.

Urbanistické štúdie, ktoré majú byť krokom k regulácii výstavby v Ružinove, zhotovitelia vytvorili v dvoch variantoch. „Variant 1 je v súlade s územným plánom mesta a hovorí o tom, čo a kde by bolo možné za súčasne platnej legislatívy postaviť“, vysvetľuje architektka Mária Burianová, ktorá je spoluautorou štúdie Štrkovecké jazero. Občania na verejnom prerokovaní však potvrdili, že sa prikláňajú k variantu druhému. Logicky. Ten rieši dotknuté územie s podstatne redšou novou zástavbou. A o to väčšine Ružinovčanov ide.

Chystá sa všeličo

Veľký rozruch na verejnom prerokovaní spôsobila mapka s modrými a žltými bodmi – znázorňovala to, čo sa už stavia alebo bolo povolené, ale aj také stavby, ktoré by investori radi umiestnili na ten ktorý voľný kúsok pozemku. Veľký šum nastal, keď obyvatelia Štrkovca objavili jeden z farebných bodov na Smolníckej ulici, kde chce investor na súčasnej zelenej ploche postaviť ďalšiu bytovku. Ľudia boli rozhorčení, väčšina o tom počula prvýkrát (čítaj str. 4). Reč bola aj o zámere postaviť namiesto prízemnej budovy Tatara banky na Herlianskej ulici dvanásťpodlažný dom, o plánovanom hospici pred Ružinovskou poliklinikou alebo o jedenásťpodlažnej nadstavbe predajne potravín Rema na Sabinovskej,

o čom už vyše roka krajský stavebný úrad nevydal žiadne rozhodnutie. Tvorcovia štúdie Ružinovská-východ, ktorá zahŕňa oblasť Pošne a Ostredkov, zasa spomenuli investičné zámery okolo SOU stavebného na Ružinovskej, kde chce ktosi vytvoriť sociálne bývanie alebo dvanásťpodlažný objekt vedľa obrátiska električiek na tej istej ulici.

Druhý variant štúdií, ku ktorému sú občania naklonení, nie je v súlade s územným plánom Bratislavy, čo znamená, že na dosiahnutie stavu navrhovaného v druhom variante je potrebné územný plán mesta doplniť a zmeniť, čo určitý čas trvá.

Bulvár, obchody

Z konkrétnych podnetov, ktoré tvorcovia urbanistických štúdií navrhli, možno spomenúť tzv. bulvár s drobnými obchodmi, kaviarňami,

Občania si na verejnom prerokovaní prezeraajú štúdie

službami. Keďže ľudia zo Štrkovca vyjadrili už dávnejšie nevôľu, že by to malo byť na severnej strane Ružinovskej ulice, v blízkosti bytových domov, riešitelia štúdie Štrkovecké jazero takýto bulvár navrhli smerom k Ľanovej

ulici, kde už teraz stojí reštaurácia u Štrngáča, teda bývalé bistro Natalka. „Takisto sme upustili od toho, že by sa podzemné garáže mali budovať v zelených vnútroblokoch,“ hovorí Mária Burianová. Parkovacie domy by podľa nej mohli byť pred zimným štadiónom Vladimíra Dzurilla či ružinovskou nemocnicou. Otázka však znie, či by obyvatelia chodili parkovať do vzdialenejších parkovacích domov či podzemných garáží. Poslaním urbanistickej štúdie však nie je analyzovať tento problém. Nad parkovaním sa

nú trať alebo autom zachádzajú nazad smerom na Ivánsku cestu. Podľa Ľuboša Čižmára, ktorý mal v rámci tvorby urbanistickej štúdie Ružinovská-východ na starosti dopravné systémy, sa oblasť Trnávky stane v budúcnosti ešte viac dôležitá, keďže okolo letiska sa chystá silná výstavba na rozľahlých pozemkoch. Preto dopravné napojenie na toto územie treba riešiť. Návrhom je predĺženie Ružinovskej čiastočným zapustením pod zem a vedenie estakádou ponad Hradskú ulicu smerom k nákupným centrá. Navrhuje aj kru-

Podľa tvorcov štúdie sú tri vežiaky prirodzenou dominantou nárožia pri Štrkoveckom jazere, a preto by vedľa nich nemal stáť už žiadny vysoký objekt

na verejnom prerokovaní zamyslel aj jeden z občanov: „Využite existujúce betónové parkoviská a nadstavajte ich na parkovacie domy, keď už tam tá betónová plocha je.“ Takéto parkovisko sa nachádza napríklad pred domom na Súmernej pozdĺž Ružinovskej ulice. Autori štúdie Ružinovská-východ navrhujú podzemné garáže na južnej strane Ružinovskej ulice na Pošni, kde sú v súčasnosti zatravnené nezastavané plochy. Podľa územného plánu mesta by tu mohli stáť polyfunkčné objekty s bytmi, a to až päť- či sedempodlažné. Pod zemou by mohli byť garáže. S takto vysokou a ešte k tomu ďalšou bytovou výstavbou však obyvatelia Pošne vyjadrili nesúhlas. Druhý variant štúdie Ružinovská-východ preto uvažuje len o dvojpodlažnej zástavbe, kde by bola občianska vybavenosť. Takéhoto riešenia sa zastal jeden z obyvateľov Exnárovej ulice: „Uvedomme si, že Ružinov je pulzujúce mesto a nám chýbajú služby. Preto považujem za rozumnú takúto maximálne dvojpodlažnú zástavbu, kde by bola občianska vybavenosť.“

Rozvíjať sa musí aj doprava

V oblasti Ružinovskej ulice je potrebné v budúcnosti riešiť napojenie na Trnávku. Napriek tomu, že Pošeň a Ostredky sú doslova pár metrov od nákupnej zóny Avion, ľudia prechádzajú veľmi nebezpečne cez železnič-

hovú križovatku Tomášikova-Drieňová a hovorí aj o tom, že by bolo vhodné zaslepiť ulicu Maximiliána Hella pri výstupe na Tomášikovu a radšej ju stočiť okolo Martinského cintorína smerom k Drieňovej na spomenutú kruhovú križovatku.

Čo ďalej?

Do piateho septembra mohla verejnosť poslať svoje pripomienky k urbanistickým štúdiám na ružinovský miestny úrad. „Prišlo ich okolo štyridsať, my ich musíme vyhodnotiť“, vraví Andrej Papp, vedúci referátu územného a regionálneho rozvoja ružinovského miestneho úradu. Svoje stanoviská k jednotlivým pripomienkam posielali aj inštitúcie, ako obvodný či krajský úrad životného prostredia, dopravný podnik, vodárenská spoločnosť, magistrát, úrad verejného zdravotníctva a mnohí ďalší. Vyselektujú sa najväčšie návrhy a pripomienky a k ďalšiemu postupu by sa mali následne vyjadriť aj ružinovskí poslanci. Uvažuje sa o tom, že sa začnú vypracovávať podrobnejšie územné plány čiastkových lokalít na Štrkovci alebo najprv pripravovať návrhy na zmenu územného plánu Bratislavy alebo oba procesy súčasne. Cieľom je dopracovať sa k zaregulovaniu výstavby v Ružinove tak, aby kým k nejakej regulácii dôjde, nebolo už všetko zastavané.

Miroslava ŠTROSOVÁ
Foto: autorka

Na voľných pozemkoch popri Ružinovskej by mohla byť dvojpodlažná zástavba s obchodmi a službami

Retro stúpa nahor

Obyvatelia nechcú 31 podlaží

Už takmer žiadny nový stavebný zámer v Ružinove sa nezaobíde bez protestov obyvateľov priľahlých domov. Čoraz intenzívnejšie výstavbu vnímajú ako zásah do kvality svojho bývania. Horúcim príkladom je RETRO.

Dvojnásobný počet poschodí

Najmä ľudia z Muškátovej ulice, ale i ďalších dotknutých ulíc, bojovali proti tomu, keď investor ohlásil zbúranie nákupného strediska

mer investora a kroky mestskej časti. *Chceme pochopiť, prečo sa investor v polovici stavby rozhodol ju takmer zdvojnásobiť,* povedal na stretnutí Peter Fusek z Ďatelinovej ulice. Mi-

kované podlažie predražilo stavbu. *„Museli sme ísť až do 22-metrovej hĺbky kvôli podzemnej vode a tesniacim stenám,”* zareagoval Welter. Zároveň potvrdil, že byty sa dobre predávajú a veľký záujem o ne je aj zo strany obyvateľov okolitých ulíc. *„Tých 14 podlaží navyše vylepšuje ekonomiku celej stavby. Nechceme, aby tu zostalo nejaké torzo. Navýšenie poschodí nám koriguje náklady,”* dodal Welter. Peter Fusek má zasa svoj argument: *„Cena môjho bytu klesne. Kto bude hájiť moje ekonomické záujmy?”* Miroslav Welter si, naopak, myslí, že vybudovanie Retra s nákupným strediskom ceny okolitých bytov určite neznižuje. Magdaléne Dolinskej z Ďatelinovej ulice sa zasa nepáči, že si s obyvateľmi novostavby budú vzájomne pozeráť do okien. Obáva sa aj zhustenej dopravy: *„Nevieme si predstaviť, ako to bude s parkovaním, keď prídu ľudia do nákupného centra”.* Miroslav Welter má argument aj na tento fakt. *„Nikdy sme nemali ambíciu robiť z toho nadregionálne nákupné stredisko, ale plánujeme, že ho budú využívať ľudia z okolia,”* kontroval.

Jadran a zámer postaviť tu RETRO - obytný komplex s obchodným centrom. Jeden z domov mal mať 17 podlaží, čo bolo asi najväčším kameňom úrazu. Dvojpodlažný Jadran mali nahradiť aj ďalšie sedem- i trinásťpodlažné bloky. Stavba v takomto rozsahu získala stavebné povolenie v decembri 2007 a investor Centaurea zbúral Jadran, vyhlbil jamu a v súčasnosti zakladá stavbu.

Teraz sa do celého diania vložili predovšetkým obyvatelia moderného domu na Ďatelinovej ulici. K zakročeniu ich vyprovokoval fakt, že investor žiada o zmenu stavby pred dokončením. A to viac než markantnú. Namiesto sedemnástich podlaží chce investor blok na rohu Nevädzovej ulice v blízkosti spoločenského domu Trávniky zvýšiť takmer dvojnásobne – na 31 podlaží. Zmena stavby zatiaľ povolená nebola.

Každý má svoj argument

Zástupcovia obyvateľov prišli v závere augusta na pôdu ružinovského miestneho úradu. Stretli sa so starostom Slavomírom Drozdom i zástupcami investora a spoločne diskutovali. *„Chceme pochopiť zá-*

Podľa neho parkovacích miest bude dosť a doprava bude plynulá, keďže vybudujú aj prepojenie Ďatelinovej na Gagarinovu ulicu. Starosta Ružinova Slavomír Drozd si myslí, že každá stavba prináša pozitíva aj negatíva. *„Padli tu argumenty z jednej aj z druhej strany. Áno, aj investor má svoj záujem, aj obyvatelia majú svoje výhrady,”* skonštatoval starosta. *„Urobme referendum, kto chce a kto nechce 31 poschodí,”* navrhol zasa Jozef Bonko z Rezedovej ulice. Podľa neho to nechce nikto.

Rozhodnutie zatiaľ nepadlo

Obyvatelia sa obrátili na ružinovskú samosprávu, aby im pomohla a nepovolila takú vysokú stavbu. Sedemnást podlaží sú ešte ochotní akceptovať, 31 je už však pre nich príliš „silná káva“. Starosta hovorí, že ružinovský stavebný úrad začal konanie a čaká na stanoviská dotknutých inštitúcií. Peter Fusek však argumentuje tým, čo sa píše v stavebnom zákone a to, že stavebný úrad môže v odôvodnených prípadoch povoliť zmenu stavby ešte pred jej dokončením. *„Ako sme tu dnes videli, na zvýšenie stavby nie sú žiadne iné dôvody ako ekonomické, žiadne iné argumenty neexistujú. Preto apelujem na samosprávu využiť to právo, zamietnuť žiadosť o zmenu stavby pred dokončením a urobiť tak prvý precedens, aby sa začalo stavať korektným spôsobom a požiadalo sa o stavbu hneď na začiatku, nie v polovici stavby,”* vyzýva Peter Fusek. Ružinovský starosta vraví, že si dá urobiť právnu analýzu. Zároveň hovorí, že v prípade schválenia zmeny stavby vyzvú stavebníka, aby investoval 10 až 20 miliónov korún na revitalizáciu okolia.

Nie je to politický problém

Peter Fusek ako zástupca obyvateľov z Ďatelinovej ulice hovorí, že apelovať budú aj na magistrát. Chystajú sa osloviť ružinovských poslancov, pretože problém súvisí s volebnými programami niektorých z nich rovnako ako aj s volebným programom starostu. *„Toto nie je politický problém, toto je problém nechcenej stavby a nedá nám zastat v polovici a neskúsiť vytvoriť precedens,”* dodal Peter Fusek. Najnovšie ružinovský stavebný úrad zastavil konanie na 60 dní. Investorovi uložil povinnosť doložiť záväzné stanovisko magistrátu. Ten môže zamiešať kartami.

Miroslava Štrosová

Foto: autorka

Vizualizácia: MK Advertising, s.r.o.

Spotrebiteľmi sme všetci po celý život

V kolobehu každodenných povinností si neuvedomujeme, že tovary všetkého druhu (potravínové, dennej spotreby, priemyselné) i rôzne služby používame každý deň. V prípade potreby využívame aj služby remeselníkov, zdravotníkov, cestovných kancelárií, správcovských spoločností, advokátskych kancelárií, telekomunikačných operátorov a mnohých ďalších. Medzi špecifické patrí poskytovanie programu - SRO a STV - oficiálne nazývané službou médií verejnej služby.

Možno si niektorí až po prečítaní týchto riadkov uvedomili, že spotrebiteľmi sme dennodenne a to po celý život. Alebo inak, že spotrebiteľmi sme doslova od kolísky až po hrob. Táto skutočnosť spotrebiteľov zoskupuje do veľkej ekonomickej, záujmovej a na Slovensku v podstate doposiaľ neorganizovanej skupiny. Podľa Európskej komisie na nás – občanov a spotrebiteľov – má dopad nielen každé ekonomické rozhodnutie vlády, ale aj subjektov súkromného sektora. Nimi sa zvyčajne na nás kladú povinnosti. A preto je na mieste otázka – **ako je to s našimi právami? Poznáme ich? Vieme ich využiť, keď sa cítime poškodení výrobcom tovaru alebo dodávateľom služieb?**

Pomohol prieskum

Združenie občianskej sebaobrany získalo odpovede na tieto otázky v roku 2005 prieskumom verejnej mienky, zameraným na právne povedomie slovenských spotrebiteľov. Z neho vyplynulo, že slovenskí spotrebiteľia sú pri ochrane svojich práv pasívni, pretože nepoznajú svoje práva, definované v zákone na ochranu spotrebiteľa (č. 250/2007 Z. z.), Občianskom zákonníku a ďalších normách súvisiacich s kvalitou tovarov a služieb. Pribojnejší majú zlú skúsenosť s domáhaním sa svojich práv, príp. vedľa o takejto skúsenosti spotrebiteľa z okolia. Veľa je takých, ktorí nepoznajú štátne inštitúcie trhového dozoru a štátneho dohľadu, ktorým z príslušných zákonov vyplýva zaoberať sa podnetom poškodených spotrebiteľov.

Respondenti v odpovediach uvádzali, že príčinou ich neznalosti je nedostatočná informovanosť. Za efektívny spôsob informovanos-

ti po reláciách v médiách, letákoch a článkoch v časopisoch považujú spotrebiteľské poradne a osvetu na rôznych stupňoch.

Informovaný a neodbytný

Slovenská republika je povinná ochranu spotrebiteľa zosúladiť s normami Európskej komisie. Mala by teda mať jasne formulované zákony na ochranu spotrebiteľa prostredníctvom pracovníkov inštitúcií na to určených, ako aj samotnou organizáciou pomoci spotrebiteľom by ochrana spotrebiteľa mala byť zabezpečená tak, aby neprichádzalo k jeho poškodzovaniu. Toto teoretické konštatovanie v praxi vyznieva inak. Stručne vyjadrené, v mnohých prípadoch, keď sa spotrebiteľ domáha svojich práv (dožaduje sa nápravy za poškodenie), je odkázaný sám na seba. Fakt, že v Slovenskej republike je zlá vymožiteľnosť práva, mnohí dodávateľia služieb zneužívajú tým, že neuznávajú oprávnené reklamácie.

Podľa skúseností Združenia občianskej sebaobrany domôcť sa nápravy poškodenia majú šancu iba odvážni, neodbytní a schopní spotrebiteľia. Tých, ako vyplynulo z prieskumu, je žiaľom málo. V tomto za zaskladajúcimi štátmi EÚ zaostávame. Dosiahnutie cieľa Európskej komisie - *vzdelaný a informovaný spotrebiteľ je spotrebiteľom budúcnosti* – je pre slovenského spotrebiteľa veľmi vzdialené.

Vláda každého členského štátu EÚ je povinná zapracovať do svojich programových vyhlásení ustanovenia dokumentu Európskej komisie „*Stratégia spotrebiteľskej politiky na roky 2008 – 2013*“. Treba dúfať, že do roku 2013 sa legislatíva a štátna organizácia ochrany spotrebiteľa zlepš.

Pre dosiahnutie tohto cieľa, ktorým je vzdelaný a odvážny spotrebiteľ, môžu veľa pomôcť aj mimovládne organizácie a orgány samospráv miest a obcí.

Spotrebiteľ Ružinovčan

Združenie občianskej sebaobrany (jeho aktivity si pozrite na www.sebaobrana.szm.sk) preto oslovilo Miestny úrad Ružinov s návrhom, aby spoločne umožnili občanom Ružinova získať informácie o svojich spotrebiteľských právach, ako aj odborné rady pri uplatňovaní si svojich spotrebiteľských práv. V Ružinove sa teda vytvorili podmienky pre vzdelávanie spotrebiteľov. Vyjadrené inak – Ružinovčania majú možnosť urobiť prvý krok na ceste stať sa vzdelanými a informovanými spotrebiteľmi.

V spotrebiteľských poradniach bude možnosť dostať od odborníkov radu na aktuálny problém. V období medzi spotrebiteľskými poradňami (konajú sa každý mesiac okrem prázdnin), majú spotrebiteľia možnosť získať radu písomne. Stačí, keď svoj problém napíšu a pošlú fyzickým listom alebo elektronickou poštou.

Treba sa pýtať

List stačí vhodiť do schránky na Miestnom úrade Ružinov, umiestnenej do konca novembra 2008 vo vchode do budovy (označená je PORADŇA SPOTREBITEĽA), e-mail pošlú na adresu sebaobrana@szm.sk, alebo sebaobrana@hotmail.com, ako aj na kontaktný e-mail ruzinov@ruzinov.sk. Spotrebiteľia dostanú odpoveď na adresu, ktorú uvedú v zásielke. Riešenie problémov poškodenia, s ktorými sa spotrebiteľia z Ružinova popasovali, sa budú rovnako ako aj problémy, na ktoré spotrebiteľia žiadali rady, uverejňovať. Takto sa spoločne v Ružinovskom ECHU budeme vzdelávať v našich spotrebiteľských právach.

Jana Miklovičová

Združenie občianskej sebaobrany

OTÁZKY A ODPOVEDE

V tejto rubrike budeme publikovať otázky spotrebiteľov a odpovede Združenia občianskej sebaobrany (ZOS), ktoré budú slúžiť ako praktické rady a návod ako sa správať pri konkrétnom spotrebiteľskom probléme.

Vytrvalý spotrebiteľ

Po krátkom používaní slnečných okuliarov sa mi zlomila jedna z bočníc. V predajni ma odbili krátkou vetou: „to ste si spôsobili sám, ide o násilné poškodenie“. Nezmiernil som sa s touto argumentáciou, pretože okuliare známej značky boli dosť drahé na to, aby sa stali po týždni nepoužívateľné. Dal som podnet aj na SOL, ktorej pracovníci sa pri šetrení môjho podnetu priklonili k argumentácii predajcu, dokonca aj dovozu a odporúčili mi obrátiť sa na certifikovanú skúšobňu. Aj napriek tomu, že znalecky posudok som musel hradiť sám, rozhodol som sa ísť za svojím právom.

Posudok jednoznačne určil chybu materiálu, čo bolo prezentované po rôznych skúškach.

S týmto posudkom som opätovne písomne vyzval predajcu, aby mi uhradil náklady spojené s dokazovaním chybného výrobku. Ten mi vrátil peniaze za okuliare a znalecky posudok, odmietol ale uhradiť náklady spojené s poradenstvom, stratou času (napr. koncipovanie listov) a pod., ktoré súviseli vybavovaním tejto reklamácie. Mám možnosť vymáhať to od neho?

Jozef L., Súmravná ul.

Vyjadrenie ZOS

Oceňujeme neobľomnosť poškodeného spotrebiteľa vo vymáhaní oprávnených reklamácie.

Ak predajca odmietne uznať reklamáciu, a to aj keď podnet rieši SOL, poškodenému spotrebiteľovi nezostáva nič iné, ako obrátiť sa o posúdenie reklamovanej chyby výrobku na príslušnú skúšobňu.

Ak tá rozhodne o chybe materiálu, môže sa domáhať svojho práva ďalej. V tomto prípade k odškodneniu spotrebiteľa prišlo predajcom bez súdu. Spotrebiteľ má záujem aj o náhradu za ďalšie náklady. V tomto prípade sa musí obrátiť na súd, ktorý rozhodne o ich opodstatnenosti.

Náš názor je, že ak spotrebiteľ vykázal reálne náklady spojené s vybavovaním neuznanej reklamácie, mal by mu ich predajca uhradiť. On totiž neuznaním reklamácie spôsobil, že spotrebiteľ pri získavaní dôkazov opodstatnenosti reklamácie mal výdavky, mimo uhradenia znaleckého posudku.

Naša skúsenosť z Rakúska alebo Talianska je taká, že predajca by riešil reklamáciu obratom, výmenou za nový výrobok. Obdobné prieťahy a potom dokázaná chyba výrobku by ho vyšla veľmi drahé. Ak by si ich spotrebiteľ uplatnil tak, ako to chce pán Jozef, tak by to urobil bez súdu, pretože ten by jednoznačne rozhodol v prospech spotrebiteľa. Žiaľ, u nás ešte stále v mnohých veciach spotrebiteľ ťahá za kratší koniec.

(mik)

STRETNUTIE PRE SPOTREBITEĽOV

Miestny úrad Ružinov v spolupráci so Združením občianskej sebaobrany pokračuje v poskytovaní poradenstva občanom Ružinova v oblasti uplatňovania si spotrebiteľských práv. Druhá SPOTREBITEĽSKÁ PORADŇA **bude 24. septembra 2008 od 15:30 do 17:00 h.** v hoteli PTK Echo (učebňa na I. poschodí), Prešovská 37 (časť Starý Ružinov). Rady na spotrebiteľský problém z oblasti reklamácie chybného výrobku alebo nekvalitnej služby bezplatne poskytnú odborníci z oblasti ochrany spotrebiteľa.

Euro metódou veľkého tresku

Slovensko sa stalo 16. krajinou eurozóny a Slováci sa pridali k vyše 300 miliónom Európanov, ktorí platia v eurách. Európska komisia 7. mája 2008 definitívne potvrdila, že Slovensko je pripravené prijať euro v januári 2009. Slovensko teda čaká od budúceho roku nová mena.

Predseda vlády Slovenskej republiky Robert Fico pri tejto príležitosti uviedol: „Mám pred zavedením

eura plný rešpekt.“ Guvernér Národnej banky Slovenska Ivan Šramko upozornil, že zavedenie eura neznamená, že od 1. januára 2009 bude niekto chudobnejší a niekto bohatší. „O tom euro nie je.“ Euro bude na Slovensku zavedené v hotovostnej i bezhotovostnej forme metódou „veľký tresk“. Od 1. januára 2009 bude jediným zákonným platidlom u nás. (red)

Ako sa prejde na euro?

- 24. augusta 2008 sa začalo povinné duálne zobrazovanie cien a ďalších finančných hodnôt v korunách aj eurách podľa konverzného kurzu 30,126 SKK za euro
- 1. január 2009 bude dňom vstupu do eurozóny
- Od 1. až do 16. januára 2009 nastane režim duálneho obehu. Platiť sa bude dať v korunách aj eurách, obchodníci budú vydávať už len v eurách
- Do 30. júna 2009 bude možné zameniť si slovenské mince v bankách bez poplatkov
- 31. decembra 2009 nastane koniec povinného duálneho zobrazovania a koniec výmeny korunových bankoviek v bankách
- Do 31. decembra 2009 bude možné zameniť si slovenské bankovky v bankách bez poplatkov
- Do 31. decembra 2013 bude možné zameniť si slovenské mince v Národnej banke Slovenska bez poplatkov, roztriedené
- do 31. decembra 2013 bude možné zameniť si slovenské mince v Národnej banke Slovenska bez poplatkov, roztriedené
- Neobmedzene bude možné zameniť si slovenské bankovky v Národnej banke Slovenska bez poplatkov, roztriedené

Odporúčanie: Väčšie množstvá korunových súm vložte pred koncom roka 2008 na bankový účet, kde sa premenia na euro automaticky. (red)

JEDINÁ OTÁZKA

Slavomírovi Drozdovi, starostovi Ružinova

Od 1. januára vstúpi Slovenská republika do eurozóny. V súvislosti s týmto prechodom slovenskej koruny na euro má aj ružinovská samospráva svoje povinnosti. Ako sú definované a čo už vykonala?

Mestská časť Bratislava-Ružinov bude priamo zodpovedať za oblasti, ktoré sú v jej kompetencii. Samospráva bude prechod realizovať na úrovni miestnej legislatívy, miestnych poplatkov a komunikácie. Miestne zastupiteľstvo Ružinova schválilo na tento proces tzv. eurotím. Mestská časť Ružinov si svoje povinnosti zodpovedne plní. Na webovej stránke vytvorila informačnú sekciu, kontaktné emailové konto euro@ruzinov.sk, organizuje sériu stretnutí s občanmi (eurotribúny) Zmena meny, zrealizovala duálne zobrazovanie cien služieb, mení informačné systémy, rozbehla informačnú kampaň Euro v Ružinove a zabezpečuje kompletný plynulý prechod slovenskej koruny na euro vo svojich podmienkach. Verím, že Ružinovčania majú dostatok informácií o prechode na euro. Ak nie, nech nás pokojne kontaktujú.

Zavedenie eura nesmie poškodiť občanov. Miestny úrad Ružinov bude poplatky občanov a dane zaokrúhľovať nadol a platby pre občanov nahor. Otázky zasielajte na euro@ruzinov.sk.

Konverzný kurz výhodný pre Slovákov

Rada Európskej únie na úrovni ministrov financií členských štátov Európskej únie (ECOFIN) na svojom zasadnutí v Bruseli dňa 8. júla 2008 stanovila prepočítavací koeficient medzi eurom a slovenskou korunou - tzv. konverzný kurz - na úrovni 1 € = 30,1260 Sk.

Finančné operácie sa budú prepočítavať medzi korunou a eurom týmto stanoveným kurzom. Ten bude až do konca roka 2008 slúžiť na tzv. duálne zobrazovanie cien služieb aj tovarov.

Mestská časť Ružinov bude na základe

konverzného kurzu realizovať všetky zákonné povinnosti, ktoré jej vyplývajú z generálneho zákona o prechode na euro ako aj zo zákona o informačných systémoch. Rovnako ceny poskytované mestskou časťou Ružinov za služby sú od 24. augusta 2008 uvádzané aj v eurách.

Všetky sumy, ktoré chcete prepočítať podľa konverzného kurzu si môžete uľahčiť tzv. eurokalkulačkou. Nájdete ju na www.ruzinov.sk prostredníctvom linku na špecializovaný informačný portál www.euromena.sk. (red)

Úlohy Ružinova pri prechode na euro

Svoju úlohu v rámci prechodu na euro musí vykonať aj mestská časť Ružinov. Pracovníci miestneho úradu budú nápomocní pri prechode na novú menu organizáciám, ktorých je mestská časť zriaďovateľom. Samospráva bude prechod realizovať na úrovni miestnej legislatívy, miestnych poplatkov a komunikácie. Na tento náročný proces ružinovské miestne zastupiteľstvo v apríli schválilo tzv. eurotím, ktorý tvorí 26 členov na čele s prednostkou miestneho úradu Ružinov Ingrid Ožvoldovou. Eurotím tvoria poslanci miestneho zastupiteľstva, zamestnanci miestneho úradu a predstavitelia príspevkových organizácií mestskej časti.

Informačná kampaň pre Ružinovčanov

Informovanosť a komunikácia je dôležitým pilierom pri realizácii prechodu na euro. Mestská časť rozbieha informačnú kampaň, ktorej úlohou je priblížiť Ružinovčanom podmienky prechodu na novú menu. Kampaň bude pokrývať všetky formy propagácie - cez médiálnu, reklamnú kampaň až po poradenské služby občanom. Všetky dôležité informácie sú zverejnené aj na webovej stránke www.ruzinov.sk.

Mestská časť Ružinov sa pripojila k projektu partnerského programu **Spojme svoje sily!**, ktorý sa realizuje pod záštitou Európskej centrálnej banky, Národnej banky Slovenska a je súčasťou kampane **Euro - naša mena**. Výsledkom tejto spolupráce sú informácie nachádzajúce sa aj na tejto webovej stránke, propagačných materiáloch, ako aj na stretnutiach o eure s Ružinovčanmi. (mrs)

— INZERCIA —

OKRESNÁ ORGANIZÁCIA SMER-SD BRATISLAVA II

POZVÁNKA

Srdečne Vás pozývame **dňa 23. septembra 2008 o 17:30 hod.** do Domu kultúry RUŽINOV – CULTUS, malá divadelná sála vpravo na prízemí, na stretnutie s pani ministerkou práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Vierou TOMANOVOU

Téma: sociálna politika vlády SR, dôchodková reforma

a na prednášku

„Zavedenie meny EURO v Slovenskej republike„

Prednášajúca Mgr. Naďa URBANOVÁ, Kancelária splnomocnenca vlády SR pre zavedenie Eura v Slovenskej republike, Ministerstvo financií SR.

Tešíme sa na stretnutie.

Ing.arch. Ivan Boháč
Predseda OO Smer-SD Bratislava II

Úsporná domácnosť

Elektrické spotrebiče

Prvým predpokladom úspešného hospodárenia je vedieť, koľko elektriny ktorý spotrebič spotrebuje a koľko tá elektrina stojí. Dá sa to zistiť pomerne jednoducho.

Každý spotrebič má štítok s technickými parametrami, kde je okrem iných údajov uvedený príkon elektrického prúdu vo wattoch (W), alebo kilowattoch (kW; 1 kW = 1000 W). Ak spotrebič pracuje rovnomerne jednu hodinu s príkonom 1 kW, spotrebuje jednu kilowatthodinu (kWh) elektrickej energie. **Za každú spotrebovanú kWh platíme energetikom príslušnú tarifu, v ružinovských domácnostiach bude prevládať 3,64 Sk za kWh.**

PRÍKLAD:

100-wattová žiarovka má príkon 100W = 0,1 kW. Za jednu hodinu spotrebuje 0,1 kWh (čiže 36,4 haliera).

Sušič vlasov s príkonom 500W (= 0,5 kW) spotrebuje za 6 minút (= 0,1 h), potrebných na usušenie vlasov, 0,5 x 0,1 = 0,05 kWh (18,2 haliera).

Tento zjednodušený výpočet však platí iba vtedy, ak je príkon spotrebiča počas prevádzky konštantný. Mnohé spotrebiče pracujú prerušovane a s príkonom meniacim sa podľa zaťaženia (chladnička, práčka, HiFi a pod.) V takom prípade sa dá spotreba prúdu zistiť iba meraním. Nie je to nič zložité. Západoslovenská energetika dala k dispozícii väčší počet prístrojov na meranie spotreby a príkonu (odberu) elektrického prúdu. **Prístroje si možno požičať prostredníctvom Poradenského centra Energetického centra Bratislava.**

Keď vieme koľko energie nás ktorý spotrebič stojí, môžeme sa pustiť do úspor. **Bežná domácnosť má potenciál znížiť spotrebu elektriny o štvrtinu,**

čo v korunách predstavuje 2000 – 3000 Sk.

Nákup spotrebiča

Zníženie spotreby sa začína už pri nákupe elektrospotrebiča. Na trhu je množstvo značiek a typov všetkých druhov elektrospotrebičov. Kritériá výberu sú rôzne: kvalita, spoľahlivosť, servis, cena, účelnosť, estetika a iné. Ak hovoríme o cene a úsporách, treba ku kritériám pridať aj spotrebu energie. Na porovnanie výrobkov treba okrem nákupnej ceny zohľadniť aj prevádzkové náklady – spotrebu energie počas predpokladanej doby životnosti. **Až porovnanie takto vypočítaných celkových nákladov ukáže, čo je skutočne lacnejšie, či lacnejší spotrebič s väčšou spotrebou energie, alebo drahší, ale úsporný.**

Varenie a pečenie

Pri varení a pečení sú spotrebiteľmi energie elektrický, prípadne iný sporák a rúra na pečenie, mikrovlnná rúra a malé kuchynské elektrospotrebiče. Odporúčania na ich používanie sa vzťahujú na elektrický sporák (väčšina odporúčaní platí aj pre iné druhy sporákov):

- Používajte riad vyrobený z emailovanej alebo nehrdzavejúcej ocele, prípadne liatiny.
- Hrnce musia mať bezpodmienečne rovné dno a dobre priliehajúcu pokrievku.
- Priemer dna hrnca by mal byť o 1 až 2 cm väčší ako priemer varnej dosky. Ak je menší, časť energie sa minie na zohrievanie okolitého vzduchu, nie jedál.
- Na hrniec patrí pokrievka – šetrí energiu. Na uvarenie 1,5 litra vývaru za jednu

hodinu v odkrytom hrnci treba trikrát viac elektriny ako v hrnci s pokrievkou.

- Na dusenie mäsa a zeleniny stačí menšie množstvo tekutiny, ak použijete pokrievku.
- Vypínajte varnú dosku 5 až 10 minút pred ukončením varenia. Varná doska si udrží vyhovujúcu teplotu aj po vypnutí.
- Jedlá, ktorých tepelná príprava je dlhšia ako 40-45 minút, varte v tlakovom hrnci. Je to úspornejšie a rýchlejšie.

Pranie

Spotreba automatických práčok v posledných rokoch výrazne klesla. Kto si vymení svoju 15-ročnú práčku za novú, ušetrí asi 40 percent elektriny, 60 percent vody a 40 percent pracíh prostriedkov. **Napriek tomu ostáva ešte dosť priestoru na uplatnenie rozumného hospodárenia energiou, čo platí pre práčky každého veku:**

- Využite obsah práčky naplno, neperťe s poloprázdnu práčkou, ani keď má program na polovičnú dávku. Ten spotrebuje takmer toľko vody a prúdu ako plná práčka.
- Predpranie používajte iba na silne znečistenú bielizeň.
- Vždy, keď je to možné, používajte nižšie teploty prania. Často stačí namiesto vyvárať s teplotou 95°C použiť pranie s teplotou 60°C. Keďže pri 60°C ušetríte oproti 95°C až 45 percent elektriny, je účelnejšie prípadne

ťažšie škvŕny ručne predprať. Sú na to špeciálne prípravky.

Žehlenie

Bez ohľadu na to, akú žehličku alebo žehliaci stroj používate, naše tipy pomôžu znížiť spotrebu energie aj pri žehlení:

- Dajte pozor na správnu vlhkosť bielizne. Príliš vlhká alebo príliš suchá bielizeň predlžuje čas žehlenia a zvyšuje spotrebu energie.
- Práca pôjde lepšie od ruky po vytretí bielizne podľa potrebnej teploty žehlenia. Najprv treba žehliť skupinu s najnižšou teplotou. Tak sa dá vyžehliť všetko bez čakania, kým žehlička vychladne (a minie elektrinu nadarmo).
- Vypínajte žehličku ešte pred ukončením žehlenia tak, aby ste mohli využiť zvyškové teplo do vychladnutia žehličky.

Čierna technika

Pri čiernej technike platí, že kým ju možno zapnúť diaľkovým ovládačom, krúti sa aj elektromer. **Napriek tomu, že televízor či DVD prehrávač nepoužívame a sú vypnuté, v skutočnosti nie sú celkom vypnuté. Pohotovostný režim (stand by) je veľmi pohodlný, ale stojí peniaze.** Príkony potrebné na pohotovosť sú zdanlivo zanedbateľné:

Videorekordér	10 W
Farebný TV	15 W
Hi Fi súprava	10 W
Rádiobudík	5 W
nabíjačka telefónu	3 W

Ale keď vynásobíme príkony počtom hodín počas ktorých červené svetielko svieti nadarmo, dostaneme sa k stovkám korún za rok (60 až 350 kWh).

Rada tak znie vo forme otázky:

Keby Vám niekto ponúkol tisíc korún za to, že každý deň zapnete a vypnete vypínač na predlžovacom kábli, do ktorého ste zapojili televízor, video a nabíjačky mobilov, nebrali by ste to? (hll)

Príďte sa poradiť o energii v domácnosti

O možnostiach poradenstva na tému úspory energie hovoríme s manažérkou projektu Úspory energie bezplatné energetické poradenstvo pre domácnosti Monikou Rothovou z Energetického centra Bratislava (ECB).

Prečo energetické poradenstvo a prečo bezplatné?

Dôvodov, pre ktoré vznikol tento projekt, bolo viac. V čase, keď sme ho pripravovali, sa rozbiehala aj liberalizácia cien energie a palív. No zároveň prichádzali aj presné a aktuálne štatistiky, ktoré opisovali vysokú spotrebu energie v domácnostiach. Cieľom ECB vždy bolo a bude aj znižovanie spotreby energie. Poradenstvo je ideálny projekt, ktorý dokázal zosúladiť naše úsilie o zníženie energetickej náročnosti

Monika Rothová z Energetického centra Bratislava

bývania s prirodzenou požiadavkou majiteľov domov a bytov, aby ich zvýšenie cien tepla a elektriny postihlo čo najmenej. Keďže obdobie, keď bola energia lacná, je definitívne za nami, čoraz viac ľudí zisťuje, že potrebujú poradiť, akým smerom sa pri úsporách vybrať, aby nešliapli vedľa. A prečo bezplatné? Naším cieľom je pomôcť a zatiaľ sa nám, našťastie, nepotvrdzujú slová o tom, že čo je zadarmo, si ľudia nevážia. Pomáhajú nám v tom partneri, ktorí sa starajú o financovanie

poradenstva. Odbornú stránku však máme plne v réžii my - Energetické centrum Bratislava.

Kde všade je bezplatné energetické poradenstvo pre domácnosti dostupné?

Naši poradcovia sú k dispozícii v každom krajskom meste. V Bratislave vykonávame poradenstvo u partnera – v priestoroch Wüstenrot stavebnej sporiteľne na Grösslingovej ulici.

Ako sa naň prihlásiť?

Štandardný postup je, že záujemca zatelefonuje na 02/593 000 91 alebo napíše e-mail na office@ecb.sk a objedná sa na dohodnutý čas k poradcovi. Na poradenstvo sa nedá prísť bez objednania.

(hll)

Oddychovať? A kedy, prosím vás?

Dnešná migrácia z miesta na miesto je úplným protikladom existencie redaktora MARTINA KUČEKA (1933). Jeho dlhoročným pracoviskom bolo na 36 rokov pôsobenie v denníku Smena. Nastúpil do neho v januári 1951 a odišiel krátko pred dôchodkom.

Ako ste sa dostali do denníka Smena?

Do Bratislavy som prišiel v septembri 1948 a začal som sa učiť vo vtedajšej Dynamitke. Zapojil som sa do spevokolu, hrali sme divadlo, recitoval som a začal som písať krátke príspevky do podnikových novín, skrátka venoval som sa kultúrnej či záujmovej činnosti medzi učňami. Tieto aktivity ma veľmi rýchlo priviedli do redakcie – vlastne redakcia si ma z fabriky vyžiadala. A to som sa jej ešte tri mesiace vyhýbal, lebo som sa prihlásil ako mládežnícky funkcionár na brigádu do bane v Mlynkách. V samotnej redakcii som sa vlastne začal učiť novinárskej robote ako radový začínajúci pracovník, zopár mesiacov som pôsobil ako krajský spravodajca v Košiciach a v Banskej Bystrici. A popri tom som študoval na strednej a vysokej škole. Prax a rozšírené vzdelanie spôsobili, že neskôr ma vymenovali za vedúceho oddelenia a na osem rokov za zástupcu šéfredaktora. Venoval som sa robotníckej mládeži, vojakom, krátky čas propagoval vedu a techniku, neskôr cestovný ruch. Pred odchodom do dôchodku som ešte pár rokov pôsobil v redakcii Verejná správa (predtým Národné výbory), čo je dvojtyždenník pre štátnu správu a samosprávu.

Aké vzdelanie sa vtedy vyžadovalo pre prácu redaktora?

Nielen pre mňa, aj pre ďalších redaktorov to bola predovšetkým autorská schopnosť alebo talent a podľa toho si nás redakcie vyberali. Tak prišli do Smeny aj moji starší kolegovia. A vzájomne sme sa potom učili, kritizovali sa a pomáhali si, neskôr sa aj vzdelávali, absolvovali vysoké školy, nielen žurnalistiku.

Po roku 1968 normalizácia kruto zasiahla a preriedila rady redaktorov v tomto denníku. Museli ste robiť priveľké úpravy vo svojich článkoch, aby ste sa udržali?

Ja som sa v tom čase venoval predovšetkým cestovnému ruchu, ochrane prírody a tam to nebolo potrebné, hoci mnohé články a poznámky boli dosť kritické. Niektorých kolegov však vyhodili z našej redakcie zbytočne, i keď v iných mohli pracovať. Iní uverejňovali pod pseudonymom. Viacerí z nich sa stali aj úspešnými spisovateľmi – Vladimír Ferko, Ján Čomaj, Slavo Kalný, Milan Vároš, Ján Barica...

Aký vplyv malo, podľa vás, také mienkotvorné periodikum akým bola Smena?

Nielen pre mňa, aj pre ďalších redaktorov to bola predovšetkým autorská schopnosť alebo talent, a podľa toho si nás redakcie vyberali. Tak prišli do Smeny aj moji starší kolegovia. A vzájomne sme sa potom učili, kritizovali sa a pomáhali si, neskôr sa aj vzdelávali, absolvovali vysoké školy, nielen žurnalistiku.

Okrem redakčnej práce ste v Dome kultúry v Ružinove viedli rozhovory s mladými ľuďmi. O čom ste s nimi najviac debatovali?

Nielen ja som chodil na takéto be-

bývali šiesti v dvojizbovom byte pri Mladej Garde a vtedajší národný výbor nám po troch rokoch opakovaných žiadostí pridelil trojizbový byt, lebo potreboval umiestniť staršiu rodinu z Podhradia, ktoré sa v tom čase búralo. Pred pár rokmi sme si prenajali v záhradkárskej osade neďaleko nášho domu malú záhradku, do ktorej si radi odsťahujeme. Manželka v Ružinove učila a máme tu mnoho známych. Takže sme spokojní, lebo aj do centra mesta je to blízko. S niekdajším kolegom zo Smeny sme tadiaľto chodievali k Malému Dunaju i na dlhšie výlety. Keď som pracoval v redakcii Národné výbory na Ministerstve vnútra na Drieňovej ulici, navšte-

maťníkmi, ktorí volajú po takýchto novinách. Ale dnešné už majú iné zameranie a nešpecializujú sa v tomto smere. My sme sa vo veľkej miere venovali vynikajúcim pracovným výkonom mladých ľudí, ale aj vedcom, športovcom, všímali si pracovné kolektívy, písali o nich reportáže, venovali sa vynálezcom, vynikajúcim študentom, vedeckým prácam, reportážam z domáceho prostredia a zo zahraničia, poskytovali mladým ľuďom lekárske i psychologické rady. Dnes podobné témy v novinách nenájdete. V bulvárnych už vôbec nie.

Zrejme neviete hľiviť, lebo vás vídať na rôznych podujatiach. Čom sa venujete v súčasnosti?

Dodnes sa usilujem propagovať výsledky práce slovenských vedcov a výskumníkov. V spolupráci so SAV, Zväzom slovenských vedecko-technických spoločností a ministerstvom školstva, spolu s mojim bývalým kolegom Ľubomírom Lenochem už desať rokov

sedy, často sme sa tam stretávali za jedným stolom s hercom Jurajom Sarvašom, športovou redaktorkou Máriou Zavorskou a ďalšími ľuďmi. Ale podobné besedy sme s čitateľmi organizovali po celom Slovensku. My sme im stručne hovorili o svojej práci, no hlavne odpovedali na ich otázky. Mnohé z nich boli aj ústipačné, nevychádzali však z rámca korektných vzťahov.

Kedy ste sa stali Ružinovčanom a ako sa vám tu žije?

Žije sa mi tu dobre, lebo v januári 1968 mi pridelili väčší byt v novostavbe na Seberínovej ulici. Predtým sme

voval som blízke trhovisko. Spoznal som tam staršieho chlapíka, pôvodne Bulhara, s výbornými plodmi zeleniny a ovocia. Svoj stánok mal presne na mieste, kde mal predtým svoju záhradu. Pochádzal z obce neďaleko Plovdivu, ktorú som predtým párkrát navštívil. Takže k Ružinovu ma viažu viaceré dobré kontakty a spomienky.

Smena bola voľakedy najmä pre mladých čitateľov. Nechýba v súčasnosti Slovensku podobné periodikum?

Chýba, je aj potrebné, ale nemá ho kto financovať. Stretávam sa často s pa-

organizujeme vyhlasovanie najlepších slovenských vedcov. Ako dôchodcu ma prehovorili na činnosť hovorcu Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, kde sa venujem aj autorskej práci pre redakciu Bojovník. Okrem toho k mojim pracovným povinnostiam patria aj kontakty s predstaviteľmi zastupiteľských úradov, najmä vo vzťahu k protifašistickému odboju. A stále si dopĺňujem bohatú knižnicu. Ako kedysi vravieval jeden môj starší kolega: „Oddychovať? A kedy, prosím vás?“ Nuž, aj o tom je život...

Anna Sláviková
Foto: L. Lesay

Silní muži ovládli Štrkovec

Najsilnejším letným podujatím v Ružinove bol koncom júla Európsky pohár silných mužov. Štrnásť mohutných chlapov z ôsmich krajín (Slovensko, ČR, Rakúsko, Maďarsko, Poľsko, Ukrajina, Nemecko, Holandsko) predvádzalo kúsky, ktoré by horko-ťažko (ne)zvládla skupina štandardných jedincov. Európsku súťaž zorganizovala Slovenská asociácia silných mužov v spolupráci s Mestskou časťou Bratislava - Ružinov a rozhodcovské zastúpenie tu mala aj Svetová organizácia silných mužov (IFSA Strongman). Silákov podporilo množstvo divákov a podmienky súťaže i jej organizácia vyšli natoľko, že IFSA odporučila v Bratislave (a možno opäť v Ružinove) usporiadať na budúci rok svetovú súťaž.

Každý silák prešiel všetkými disciplínami: zdvíhanie kladu, ťahanie automobilu, prevracanie pneumatiky, priťahovanie kamióna, farmárska chôdza, mŕtvy ťah, Conanovo koleso a „záverečnou“ bolo dvíhanie gúľ. Aj keď to naoko pôsobilo jednoducho, viacerí mali problémy s „farmárskou chôdzou“, teda prenášaním dvoch 150 kg železných kufríkov. Niektorí už ťažko zbierali sily na dvíhanie kamenných gúľ.

O stupne víťazov sa podelili Česi a Slováci. Zvítazil Jan Šalata (ČR), za ním skončil Zdeněk Sedmík (ČR) a tretí bol Braňo Golier (SR). „Prišiel som vyhrať,“ prezradil po skončení európskeho pohára unavený Jan Šalata, ktorý konkurenciu zhodnotil ako perfektnú. Podľa jeho slov mu nevyšlo točenie Conanovho kolesa: „Nebolo to náročné, ale zle som si to položil na ruky a z jednej ruky mi to spadlo.“ Napriek tomu, že nebolo všetko podľa jeho predstáv, vyslúžil si najlepšie umiestnenie. Nechystal sa ho osláviť, ale tešil sa na oddych: „Čaká ma 400 kilometrov do Teplic a potom si dám vaňu a pôjdem spať.“

Text a foto: M. Štrosová

Ťahanie automobilu

Prevracanie pneumatiky

Farmárska chôdza

Troja najlepších (zľava doprava): Z. Sedmík (2. miesto), J. Šalata (1. miesto), Braňo Golier (3. miesto).

Výrok: Washington	ÚTOČISKO	ZVIERACIA KONČATINA	COL. KÓD BOUVET. OSTROVA	ORGÁNY SLUCHU	MEDZI (LEK.)		OKLUKA (ČES.)	STARÉ EČV TOPOLEČIAN	VYUČUJ	HVÍZDAL		SOMÁR	ROVNÁ PLOCHA	NATIERAL SMOLOU
KNIHA NA ZNÁMKY						ZBAV OSTRIA JAZERO V ETIÓPII					AMERICKÁ DRUŽICA OBOUŽI- VELNIK			
1. ČASŤ TAJNÍČKY														
ZNAČKA YTERBIA			PREKLAD BIBLIE KLEMENT (DOM.)						ČASŤ VETY TURISTIC. PRÍSTRE- ŠOK					
LESKLÝ NÁTER				SPOJKA RÍMSKYCH 1051				ÚDEROM ZRÁZIL DRAVÝ VTÁK						
	ÚTOČÍ	EČV LIPT. MIKULÁŠA 2. ČASŤ TAJNÍČKY			ZHRUBA ŠTÁT V USA							ANI (BÁS.) VEDĽA		
ŽENSKÉ MENO					ARALSKÉ JAZERO OHOROK						VLASTNIL RUSKÝ SÚHLAS			
TIŠILO						OSOBNÉ ZÁMENO ŠPANIEL- SKÝ ČLEN				RÍMSKYCH 501 SÚBOJ MEČOM		ČASŤ STAVBY NAD RÍMSOU		ZÁPISNÍK
CITOSL. POCHO- PENIA				VÝZVA PRED- LOŽKA					KMENOVÝ KÚZELNÍK MORSKÁ RYBA					
PRED- LOŽKA			OCHRANA TOVARU EDUARDA (DOM.)					KARTÁR- SKÝ VÝRAZ KÓD PERU		MUŽSKÉ MENO PRITA- KANIE				
ODJEDAL						NOTOVÝ ZÁPIS OSOBNÉ ZÁMENO					KÓD TALIANSKA KÓD TURECKA			
OTRAVA				3. ČASŤ TAJNÍČKY										
EMÍLIA (DOM.)				AKVARIJNÁ RYBKA						VÁPEN- COVÝ ÚTVAR				

Detský folklórny súbor TRÁVNÍČEK

prijme chlapcov
a dievčatá
od 5 do 14 rokov.

Prihlásiť sa je možné v septem-
bri, každý pondelok a štvrtok
od 16:00 do 18:00 hod.

v Spoločenskom dome Prievoz
na Kaštieľskej ulici.

Na nácvik si treba priniesť
tanečnú obuv-cvičky,
tričko, sukňu-divečatá,
tepláky-chlapci.

Trávníček patrí medzi popred-
né detské folklórne súbory na Slo-
vensku a za 34 rokov svojej činnosti
spolupracoval s viac ako 2000 deťmi.
Uskutočnil vyše 700 vystúpení doma
a v zahraničí (Fínsko, India, Turecko,
Poľsko, Taiwan, Rakúsko, ČR...).

Mnohí bývalí členovia Trávníčku
dnes pôsobia v známych folklórnych
súboroch v Bratislave či Prahe.

Informácie u Mgr. art. Zdenky
Vaňovej-Nerovej

na tel. čísle: 02/52 92 67 37

Starosta MČ Bratislava - Ružinov Ing. Slavomír Drozd Vás pozýva na

RUŽINOVSKÉ HODOVÉ SLÁVNOSTI

27.-28. 9. 2008 - Areál Radosť Štrkovec, Areál RŠK Pivoňkova ul., Areál STaRZ Drieňova ul., DK Ružinov

Športovo-kultúrny vikend pre rodiny s deťmi: OSTAŇTE V RUŽINOVE!

SOBOTA, 27.9.2008

Športové podujatia
Areál hier Radosť,
Štrkovecké jazero

9.00 - Na kolesách proti
rakovine (charitatívny projekt)

10.00 - Ružinovská detská
hodoparáda, netradičné
súťaže pre deti s rodičmi

13.00 - Vyhodnotenie
hodoparády

14.00 - Beachvolejbalové
hodové šialenstvo (turnaj)

Areál netradičných športov
na Pivoňkovej ulici

9.00 - Registrácia účastníkov
9.00 - Na kolesách proti
rakovine (charitatívny projekt)

10.00 - Začiatok turnajov

pre verejnosť
(minifutbal, streetball,
tenis, hokejbal,
exhibícia skateboarding)
16.00 - Vyhodnotenie
a odovzdávanie cien víťazom

Areál STARZ, Drieňová ulica

8.00 - Registrácia účastníkov
9.00 - Začiatok turnajov pre
verejnosť (minifutbal,
nohejbal, tenis, volejbal)

9.30 - Futbalový zápas
starostu Ružinova S. Drozda

11.00 - Futbalový turnaj
družobných miest

Znojmo (CZ), Tapolca (H),
Umag (CRO), Ružinov (SK)

14.00 - Vyhlásenie víťazov

SOBOTA, 27.9.2008

Kultúrne podujatia
Areál hier Radosť, Štrkovecké
jazero

13.00 - FOLKFEST 2008 -
folklórny, medzinárodný
festival (Karpaty, Gymnik,
Lipa, Ekonóm a ďalší)

18.00 - Moravanka
20.00 - Senzus s kapelou

NEDEĽA, 28.9.2008

Kultúrne podujatia
Areál hier Radosť,
Štrkovecké jazero

16.00 - Začiatok kultúrneho
programu,
moderátor Štefan Skrúcaný
16.10 - Prihovor starostu

Vstupné zdarma. Program na: www.ruzinov.sk.

MČ Ružinov Slavomíra Drozda
a zástupcov katolíckej
a evanjelickej cirkvi
16.20 - Ivan Mládek
so skupinou

17.35 - Petra Janů

18.40 - Michal David

19.30 - Ohňová show

19.50 - moderátor
Štefan Skrúcaný

20.00 - OHŇOSTROJ

20.15 - IMT Smile

(live koncert)

NEDEĽA, 28.9.2008

Spoločenské podujatia
DK Ružinov, Ružinovská ulica

10.00 - Slávnostná hodová
sv. omša, ekumenická

Partneri:

TWIN CITY

Mediálni partneri:

bigmedia
PREMIUM OUTDOOR

Televízia Ružinov pripravuje pokračovanie kurzu angličtiny

Diváci sa často pýtajú, či bude mať televízny jazykový kurz Hi English, ktorý vysielala Televízia Ružinov počas dvoch rokov, svoje pokračovanie. Odpoveď je priaznivá. Nové diely plánuje televízia nasadiť do vysielania v októbri. Divákov do anglického „kumštu“ opäť uvedie moderátorka Zuzana Kordovaníková.

Na aké témy sa môžu tešiť diváci televízneho kurzu angličtiny Hi English?

Opäť to budú témy zo života, v rámci ktorých sa diváci dozvedia a verím, že aj naučia, čo najviac užitočných nových slov. Slovná zásoba je najdôležitejšia. Na základné dorozumenie sa väčšinou stačí z gramatiky ovládať jednoduchý prítomný čas. Ale bez bohatého výberu slov je konverzácia zložitá.

Predchádzajúca séria bola zameraná na konverzáciu i gramatiku. Ako to bude v nových dieloch?

Nové lekcie prinesú menšie zmeny v spôsobe výučby gramatiky. Pokúsím sa ju zjednodušiť tým, že sa zameriam na konkrétny gramatický jav angličtiny, jeho použitie v jazyku či iné zvláštnosti. Jadrom celého kurzu ale zostane dialóg.

Bude opäť vašim partnerom na obrazovke Slavomír Benko?

Môj „konverzačný“ partner sa zmení. Prezradím, že má bohaté skúsenosti s anglickým jazykom, študoval niekoľko rokov v zahraničí a tak ako ja považuje angličtinu za srdcovú záležitosť.

Ako sa rodí scenár jazykového kurzu Hi English?

Najprv si vymyslím témy. Premýšľam nad tým, do akých životných situácií sa môžu diváci dostať, v ktorých by im angličtina pomohla. Alebo premýšľam o chvíľach, v ktorých som aj ja bola v úzkych a potrebovala naozaj špecifické slová. Predstavím si zmysluplný dialóg nabitý novou slovnou zásobou.

Diváci Televízie Ružinov vnímajú veľmi pozitívne nielen reláciu ako celok, ktorá je dielom tímu ľudí, ale aj vás ako moderátorku televízneho kurzu. Prekvapil vás takýto záujem divákov?

Úprimne sa priznávam, že som sa skôr obávala negatívnych reakcií. Predsa len angličtina nie je mojím rodným jazykom. Keď začali chodiť prvé emailové reakcie, otvárala som ich so zovretým hrdlom. Zostala som preto príjemne šokovaná, že diváci kurz prijali tak pozitívne. Dokonca sa mi niekoľkokrát stalo – prvýkrát v živote – že ma ľudia spoznali, napríklad v trolejbusu a kurz chválili. Mám z toho radosť.

Ako sa najlepšie naučiť jazyk? Čo hovorí vaša skúsenosť?

Keď som prišla v šestnástich do školy v Anglicku, trvalo mi mesiac, kým som začala rozumieť spolužiakom. S učiteľmi, kto-

rí hovorili spisovne, som problém nemala. Postupom času sa to však zlepšovalo. V Írsku o niekoľko rokov neskôr som sa nestarala diviť, akým prízvukom hovoria. Moja skúsenosť ma presvedčila, že najlepšie je nehanbiť sa hovoriť, učiť sa slovíčka a stále si ich opakovať. Prijemným učením je aj sledovanie filmov v angličtine so slovenskými titulami.

Čo potrebujete k tvorivej práci? Stačí dobrá nálada alebo niečo špeciálne?

Hlavne nápady. A možno troška stresu nezaškodí. No a potom aj super televízny tím, pretože predsa len tí, ktorí nestoja pred kamerou, dávajú celému výtvoru výslednú tvár.

Momentálne žijete v Brne. Prečo vaše kroky viedli práve tam?

Prestahovala som sa za priateľom, ktorý v Brne vyrastal a dodnes tam žije. Usúdili sme, že pravdepodobne sa mne v Českej republike podarí nájsť prácu skôr ako jemu v Bratislave. Učarilo mi aj Brno samotné. Ale až po odchode som si uvedomila, ako som Bratislavu mala rada. Ktovie, možno sa v budúcnosti vymeníme, nič nie je nemožné.

Používate stále angličtinu v súkromnom či pracovnom živote?

Človek rýchlo sklzne k používaniu obmedzeného množstva výrazov. Takže aj ja sa mám stále čo učiť. Rada čítam beletriu v angličtine, niekedy si len tak urobím nejaký test alebo sa rozprávam doma s priateľom po anglicky. Taktiež si dopisujem s priateľmi z cudziny. Keďže sa venujem aj písaniu článkov o nehnuteľnostiach, komunikujem so svetovými architektonickými ateliérmi a spracúvam texty v angličtine. No a vždy sa teším na cestu za hranice do krajín, kde sa anglicky dorozumiem.

(red)

Foto: archív Z. K.

Zvlhčovače a čističe vzduchu do každej miestnosti

BONECO
AIR COMFORT

Ultrazvukový zvlhčovač vzduchu

Boneco U7142
- najvyššia elektronická výbava

8990,-Sk

AIR-O-SWISS

Diskový čistič a zvlhčovač vzduchu
- „práčka vzduchu“

A-O-S 1355N
- bez výmeny filtrov

6900,-Sk

Lekári odporúčajú zvlhčovať vzduch v miestnostiach na relatívnu vlhkosť 45 - 55 %.

Pozor na srdcový kolaps!

Krvný tlak kontroluj DENNE!

- Digitálne tlakomery 2. generácie
- Spoľahlivé a presné meranie
- Identifikácia arytmie
- Jednoduchá obsluha
- Praktické uloženie manžety
- Bez ortuti

5 rokov záruka

Clinically Tested
BHS AIA - BHS Protocol

pad
bez ortuti

Lekári odporúčajú merať tlak krvi aj v pokojných domácich podmienkach digitálnymi tlakomermi microlife.

BP A100 (30 pamätí)

+adaptér zdarma!

2290,-Sk

Pri meraní krvného tlaku využívajú najmodernejšiu technológiu MAM (nameraný tlak zodpovedá hodnotám v stave pokoja) a funkciu PAD, ktorá identifikuje aj prípadnú arytmiu srdca.

Dovoz: INTERPHARM Slovakia, a.s., 02/40 200 400

www.microlife.sk

■ predaj ■ servis ■ kalibrácia tlakomerov microlife

CENTRUM ZDRAVIA - PRIEVOZ,

Radničné nám. 7/C

tel 02/4342 9502

Teraz **ZĽAVA** pri výmene digitálneho tlakomera „STARÝ ZA NOVÝ“ až **10%**

Uniformy našich olympionikov šili v Ružinove

Svaly sa menia a s nimi aj obleky

Oblieka známe osobnosti, televízne hviezdy a tentoraz obliekla aj slovenských olympionikov na olympiádu v Pekingu. Emília Harmathová, majiteľka krajčírskoho salónu Donna Rosi tohto roku odela hviezdy, akými sú Michal Martikán, Elena Kaliská či bratia Hochschornerovci. Slušivé kostýmy a obleky sa šili v Ružinove, v salóne v Prievoze.

„My sme boli tí vyvolení, ktorí dostali takúto možnosť,“ teší sa majiteľka salónu Emília Harmathová. Zaujímavú zákazku získali na základe konkurzu na ušitie olympijských uniforiem. Na podobnom konkurze sa zúčastnili už aj v minulosti, no vtedy skončili na druhom mieste. Teraz sa šťastie usmialo na nich.

„Myslím si, že sme nemali ani jeden negatívny názor na oblečenie. Ulahodili sme všetkým. Športovci sú zvláštna kategória, pre ktorú keď šijete, musíte myslieť na ich svaly. Nie sú to postavy modeliek a modelov, ktoré sa veľmi ľahko obliekajú. Sú to ľudia, ktorým sa aj v krátkej dobe tréningom zväčšia svaly. Svalová hmota sa mení a firma musí byť naozaj skúsená, aby sa dokázala v krátkom čase zorientovať, dokázať ušit' a prispôsobiť oblečenie,“ hovorí Milka Harmathová.

Podľa pani Milky je šitie uniforiem trochu nevďačná práca. Je vraj jedno, či šijete pre desaťčlenný či stočlenný tím. Vždy sa nájde niekto, kto bude nespokojný, pretože nikdy nemôžete ulahodiť všetkým. Teraz sa im vraj pošťastilo. „Myslím si, že môžeme povedať, že toto bol prvý prípad, kedy sa nám to nestalo. Sami sme mali možnosť vidieť športovcov pri skúšaní uniforiem. Boli to pohodoví ľudia, ktorí z toho nerobili žiadnu paniku. Videli, že už na prvýkrát im to sadlo ako uliate a my sme sa to snažili aj tak šiť.“ Vidieť naživo športové osobnosti bolo pre pracovníkov salóna zážitkom.

Sadla jej ako uliata

„Určite tam bola nejaká zvedavosť, no nakoniec sme zistili, že sú to naozaj pohodoví ľudia,“ hovorí Emília Harmathová. Podľa jej slov boli športovci z uniforiem milo prekvapení, pretože obvyčajne ich nemajú veľmi v láske. Boli totiž zvyknutí, že buď na nich viseli alebo im boli malé. Teraz sa im to páčilo. Aj medzi športovkyňami sa ocitli ženy, ktoré si uniformy aspoň na krátku dobu obľúbili. Napríklad „zlatá“ Elena Kaliská sa vraj obávala toho, ako bude v takejto uniforme vyzeráť. Milka Harmathová však hovorí, že jej sadla ako uliata.

Majú viac svalov

Pri šití sa krajčírky nestretli s problémami, no mali prípad, keď kladivárovi Liborovi Charfreitagovi ušili malé nohavice. Netrafili sa úplne do

jeho veľkosti. Podľa majiteľky salónu si športovec z toho nerobil žiadne starosti. Vraj je na to zvyknutý. A tak mu namiesto malých nohavíc museli ušit' o niečo väčšie. Šiť pre olympioničky bolo tiež zaujímavé. Všetky majú štíh-

le postavy, len o niečo svalnatejšie. Podľa Milky Harmathovej sa im šitie uniforiem vydarilo, no v budúcnosti by pracovníčky salónu zvolili trochu iný strih pre pánov. Muži vraj majú o niečo silnejšie stehná. „Nedá sa po-

vedať, že šiť pre športovca je odlišné ako pre obyčajných ľudí. Akurát majú viac svalov“ hovorí majiteľka salónu.

Pol kilometra látky

Slovenský olympijský výbor mal určitú predstavu ako by uniformy mali vyzeráť. Neurčili strih, no potrpeli si na farbách – červenej, smotanovej a modrej. Chceli, aby ženy mali šaty a sako a muži obleky. Salón sa prispôbil požiadavke olympijského výboru a vybrali vhodný materiál. Použili elastan v kombinácii s viskózou. Nešlo o umelinu, čo bolo veľmi dôležité kvôli vzdušnosti. Na jedného športovca spotrebovali v salóne približne štyri a pol metra látky. Stočlenná olympijská výprava teda spotrebovala asi 500 metrov materiálu. Na zhotovení uniforiem má zásluhu okolo desať ľudí. Jedni šili nohavice, iní saká.

Časového limitu zákazky sa nebáli. Skôr sa museli sústrediť na fakt, že športovci nemajú veľa času na odobratie mier. Stalo sa, že jedného tenistu nemali odmeraného vôbec. Jeho miery však zistili odhadom pri pozorovaní zápasu.

Kedže so šitím uniforiem začali už koncom januára, museli dohliadať aj na to, že telo športovcov sa môže počas tréningov meniť. Bolo nevyhnutné spolupracovať s trénermi olympionikov, ktorí informovali salón o zmenách v mierach športovcov. „Komunikovali sme napríklad s trénerom vodákov Pavlom Blahom. On nás informoval o tom, či došlo k nejakému rapidnému schudnutiu alebo pribratiu,“ vysvetľuje Milka Harmathová. Teší sa, že olympijský výbor bol spokojný s prácou salónu. Dostali pozvánku na konkurz na zimnú olympiádu.

Viktória Lancošová
Foto: Andrej Madro

Futbalovému klubu BCT sa sťahovať nechce

Riešením je Nevädzová

Stavby v našom okolí pribúdajú ako huby po daždi. Lukratívne pozemky investorov lákajú. Voľných plôch v uplynulých rokoch radikálne ubudlo a nahradili ich nákupné centrá, kancelárske budovy a bytové domy. Ak sa však terčom pozornosti investorov stane objekt s dlhotrvajúcou tradíciou, a tým objektom je práve športovisko, kde trávajú deti svoj voľný čas a vyrastajú mladé talenty, vtedy udrie kosa na kameň.

Takýchto problémov je v Bratislave čoraz viac. Zánik hrozí aj obľúbenému futbalovému ihrisku BCT pri jazere Kuchajda. Nejde pritom o čerstvú záležitosť. Tento problém sa ťahá už niekoľko rokov a predstavitelia futbalového klubu BCT stále nepoznajú odpoveď na otázku: Bude sa tu stavať, alebo nie?

„Pozvali nás v apríli 2005 na právne oddelenie na magistrát. Tam nám povedali, že sa chystá odpredaj pozemku, kde sa nachádza aj futbalové ihrisko. Tak sme sa dozvedeli, že je ohrozená existencia tohto klubu,“ vysvetľuje viceprezident futbalového klubu BCT Ernest Angermayer. „Na to konto sme zvolali protestný míting za účasti viacerých športových klubov, ktoré sú takisto ohrozené. Výzva z tohto mítingu išla všetkým zainteresovaným orgánom. Situácia bola však taká, že síce s nami rokovali, ale nič konkrétne sme sa nikdy nedozvedeli,“ hovorí Angermayer. Do dnešného dňa je situácia taká, že predstavitelia BCT nevedia na čom sú, ale tušia, že ťaž, na ktorom stoja, je veľmi tenký.

Ihrisko BCT

Najmenší prípravkari klubu BCT

Radšej Nevädzová ako Zlaté Piesky

V prípade odpredaja pozemku musí investor vybudovať nové ihrisko ako náhradu. Prvotný plán bol, že by bolo na Zlatých pieskoch. Okolo predaja pozemkov, na ktorých už 86 rokov sídli toto ihrisko, zostalo však

ticho. Klub BCT nemieni prísť o svoju existenciu, preto už podniká kroky a obrátil sa na mestskú časť Ružinov so žiadosťou o dlhodobý prenájom ihriska na Nevädzovej ulici. „Areál je v druhom obvode, odkiaľ máme aj my deti a myslím si, že s dochádzkou by nebol problém. Naopak, možno by to klubu pomohlo, ak by sme boli priamo

naviazaní na školu. Bolo by to lepšie riešenie ako to, čo navrhoval magistrát - pozemok na Zlatých pieskoch. To už by bolo asi nerealizovateľné, asi by klub neexistoval,“ uvažuje viceprezident klubu BCT.

Ružinovská samospráva sa k žiadosti BCT postavila pozitívne. „Starosta Ružinova Slavomír Drozd im prenajímal futbalové ihrisko na Nevädzovej ulici na desať rokov,“ reagoval starostov hovorca Maroš Smolec. „Dopoludnia bude ihrisko slúžiť pre základnú školu, popoludní pre rozvoj futbalu mladých i starších. BCT však pri vysokých investíciách žiada o prenájom na 40 rokov. Myslím si, že miestne zastupiteľstvo tento prenájom podporí. Komisia školstva ich žiadosť schválila,“ pokračuje ďalej Smolec. Ružinov rozvoj futbalu podporuje. „Nedopustíme, aby mizli futbalové ihriská pod náporom investorov ako to bolo v prípade futbalového klubu Vinohrady, kde dnes stojí supermarket,“ dodáva ružinovský hovorca.

Nechce sa nám preč

Napriek všetkým okolnostiam by klub BCT od Kuchajdy nerád odišiel. „My by sme odtiaľto nechceli odísť, má-

me to tu vybudované. Športuje tu tristo detí. Pokiaľ nebudeme musieť odísť, ani neodídeme. Sme si však vedomí, že je to lukratívne prostredie a nie je zaujímavé, že tu je jedno futbalové ihrisko, keď tu môžu stáť nejaké budovy. Preto si myslím, že je len otázkou času, dokiaľ tu budeme,“ rozpráva prezident klubu BCT Otto Kremmer.

Bratislavský futbalový zväz si je vedomý úbytku ihrísk. „My sa snaží-

me riešiť tento problém. Ale niektoré ihriská, ako aj BCT sú otázkou času, či pôjdu preč, alebo nie. Primátor prisľúbil, že investora zaviazal k tomu, že pokiaľ chce stavať, musí vytvoriť nové ihrisko. Vtedy investor odstúpil. Ihrisko dodnes je a funguje,“ vyjadril sa predseda Bratislavského futbalového zväzu Andrej Machovič.

Celosvetový trend určuje zrejme iné pravidlá. Ihriská sa „sťahujú“ mimo mesto, ako podotkol aj Machovič. Potrebné je však premyslieť, ako dotiahnuť mladých futbalistov, aby zrazu začali na tréningy cestovať. Preto sa aj vedenie BCT obrátilo na mestskú časť Ružinov, pretože tu vidí aj hráčsky potenciál. „V súčasnosti tento klub pracuje na princípe solidarity. To znamená, že u nás sú väčšinou deti zo sociálne slabších rodín. Bola by chyba, keby niekto rozhodol, že takýto klub s takou históriou by mal ísť na nejaké spoločné športoviská, kde mu zanikne identita. Myslím, že keď zaniknú kluby, ako je aj tento, tak bude beda bratislavskému futbalu, lebo nebudú mať kde vyrastať talenty,“ obáva sa budúcnosti prezident futbalového klubu BCT.

Lucia Palšovičová

Foto: BCT

Toyota Auris s klimatizáciou

za 429 900 Sk/14 270,07 €

Viac priestoru na vaše plány

Toyota Auris vás prekvapí unikátnym riešením, priestorovým interiérom, dokonalým dizajnom a teraz aj akciovou cenou. Vyberte si:

Auris 1,4 VVT-i 08 Edition za 429 900 Sk/14 270,07 €

Auris 1,6 VVT-i Exclusive za 524 900 Sk/17 423,49 €

Auris 1,4 D-4D Exclusive za 524 900 Sk/17 423,49 €

Uvedené ceny zahŕňajú 5-dverovú karosériu, klimatizáciu a ďalšiu bohatú výbavu.

Alebo uhradíte 49 999 Sk/1 659,66 € vopred a potom už len 7 999 Sk/265,52 € mesačne.*

Príďte sa k nám presvedčiť počas testovacej jazdy.

TODAY TOMORROW **TOYOTA**

Zobrazené vozidlo obsahuje prvky príplatkovej výbavy. Kombinovaná spotreba/emisie CO₂. Auris 1,4 VVT-i 5-dv. 08 Edition: 6,9 l/100 km, 163 g/km. Auris 1,6 VVT-i 5-dv. Exclusive: 7,1 l/100 km, 166 g/km. Auris 1,4 D-4D Exclusive: 5,0 l/100 km, 132 g/km.

* Príklad mesačnej splátky vrátane povinného a havarijného poistenia modelu Auris 1,4 VVT-i 08 Edition pri financovaní úverom Toyota Genio na 72 mesiacov, vstupný poplatok 4 299 Sk/142,70 €. RPMN od 12,6 %, poskytovateľom je Toyota Financial Services Slovakia, s. r. o. Konverzný kurz: 1 EUR = 30,1260 SKK

AWF Slovakia

autorizovaný predaj a servis Toyota

AWF Slovakia, s. r. o.

autorizovaný predajca a servis značky Toyota

Mierová ulica 135, 821 05 Bratislava

tel.: 02/45 52 55 73 – 5, e-mail: predaj@awf.sk